

مقدمه ناشر

به نام خدا

بدون شک مارادونا اسطوره فوتبال جهان!

جادوگری که از وسط زمین شروع به دریبل زدن بازیکنان می‌کند، سریعاً نزدیک و نزدیک دروازه می‌شه و ... !ooooooooo!

حالا برای این که مارادونای کنکور تون باشین، یه سری کتاب جیبی براتون تألیف کردیم به اسم نکته‌باز!

در فرایند تألیف کتابای نکته‌باز، هوشمندانه عمل کردیم، این طوری که نکات کاملاً ضروری کنکور و استراتژی‌های لازم برای حل سؤالات رو، یک جا براتون آوردیم. علاوه بر همه این‌ها، شما با انتخاب نکته‌باز، می‌تونین در سریع‌ترین زمان ممکن مطالب رو جمع‌بندی کنین، چون تو این کتابا همه مطالب کنکور به صورت نکته‌محور دسته‌بندی شدن.

در پایان جا داره یه تشکر ویژه کنیم از تیم تألیف و تولید خیلی سبز که بدون زحماتشون، بدون شک کتابای به این خوبی نداشتیم ...!

مارادونای زندگی‌ت باش ...

مقدمه مؤلفان

به نام خدا

از همون وقتی که خودمون دانش آموز بودیم و برای کنکور می‌خوندیم، همیشه برای همه درس‌هامون دنبال یه خلاصه دست‌بندی‌شده و پر نکته بودیم و خیلی وقت‌ها خودمون دست به کار می‌شدیم و می‌نوشتیم. بعدها که معلم شدیم، همیشه می‌دونستیم بچه‌ها این نیاز رو دارن؛ چون خودمون هم حس و حال اونا رو تجربه کرده بودیم، برای همین توی کلاس‌ها سعی می‌کردیم درس‌ها رو برای بچه‌ها دست‌بندی و خلاصه کنیم و همه نکات مورد نیازشون رو بهشون بدیم.

حالا احساس می‌کنیم به وسعت ایران، دانش‌آموز داریم. چون این کتاب رو برای همه شما نوشتیم. تک‌تک درس‌ها رو به بهترین شکل خلاصه کردیم، همه نکات مورد نیازتون برای پاسخگویی به تست‌ها رو بیان کردیم و کلی تست کنکوری و تألیفی با پاسخ‌نامه‌های به‌دردبخور براتون گذاشتیم.

توی این کتاب هر درس رو به چند نکته تقسیم کردیم. هر نکته رو کامل و با جزئیات براتون دست‌بندی و جدول‌بندی کردیم و توضیح دادیم. دقت کنید که بعضی از بخش‌های نکته‌ها رو با مشخص کردیم. با اون نکته می‌تونن تست‌ها رو مثل بمب بترکونی؛ پس حواست بهشون باشه. ذیل برخی نکات تست آوردیم، تقریباً تمام تست‌های کنکور ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱ داخل و خارج کشور (ضمن اعمال تغییرات کتاب درسی) رو به همراه تست‌های تألیفی براتون گذاشتیم. دقت کنید که پاسخ‌نامه تست‌ها و به خصوص بخش بررسی سایر گزینه‌ها خیلی به دردتون می‌خوره.

خلاصه فکر می‌کنیم استفاده از این کتاب جمع‌وجور خیلی می‌تونه تو کنکور بهتون کمک بکنه. اما این‌جا لازم می‌دونیم از برخی همکارانمان که خیلی کمکمون کردن تا این کار به نتیجه برسه، تشکر کنیم. سرکار خانم طاهری که مسئولیت این پروژه را به عهده داشتند و سرکار خانم آرانی که دلسوزانه پیگیر این اثر بودند و البته ما هم خیلی اذیتشون کردیم. روزهای خیلی خوب و موفقی رو برای همه‌تون آرزو می‌کنیم ...

فرا پشت و پناه همه‌تون

فهرست مطالب

پایه دهم

- درس هفتم: ابزارهای شناخت ۱۳۷
- درس اول: منطق، ترازوی اندیشه ۷
- درس هشتم: نگاهی به تاریخچه ... ۱۴۶
- درس دوم: لفظ و معنا ۱۳
- درس نهم: چیستی انسان (۱) ۱۶۱
- درس سوم: مفهوم و مصداق ۲۰
- درس دهم: چیستی انسان (۲) ۱۶۸
- درس یازدهم: انسان، موجودی ... ۱۷۶
- درس چهارم: اقسام و شرایط تعریف ۲۹

پایه دوازدهم

- درس پنجم: اقسام استدلال ... ۳۸
- درس ششم: قضیه حمله ۴۶
- درس اول: هستی و چیستی ۱۸۴
- درس هفتم: احکام قضا یا ۵۳
- درس دوم: جهان ممکنات ۱۹۲
- درس هشتم: قیاس اقترانی ۶۲
- درس سوم: جهان علی و معلولی ۱۹۷
- درس نهم: قضیه شرطی و قیاس ... ۷۲
- درس چهارم: کدام تصویر از جهان؟ ۲۰۸
- درس دهم: سنجشگری در تفکر ۸۴
- درس پنجم: خدا در فلسفه (۱) ۲۱۵

پایه یازدهم

- درس اول: چیستی فلسفه ۹۲
- درس دوم: ریشه و شاخه‌های ... ۱۰۰
- درس هفتم: عقل در فلسفه (۱) ۲۳۶
- درس سوم: فلسفه و زندگی ۱۰۶
- درس هشتم: عقل در فلسفه (۲) ۲۴۷
- درس چهارم: آغاز تاریخی فلسفه ۱۱۳
- درس نهم: آغاز فلسفه در ... ۲۵۶
- درس پنجم: زندگی براساس اندیشه ۱۲۰
- درس دهم: دوره میانی ۲۶۵
- درس یازدهم: دوران متأخر ۲۷۶
- درس دوازدهم: حکمت معاصر ۲۸۸
- درس ششم: امکان شناخت ۱۲۹

درس ششم قضیه حملی

هدف کلی درس ← بررسی قضايا و اقسام آن‌ها و انواع قضیه حملی

قضیه چیست؟

۳۳

قضیه = تصدیق = جمله خبری معنادار (نه هر جمله معناداری، بلکه جمله خبری معنادار)

یادآوری همان‌طور که قبلاً گفته شد (درس ۱ - نکته ۵)، تصدیق، قابلیت صدق و کذب دارد. ← پس قضیه هم قابلیت صدق و کذب دارد.

در قضیه و تصدیق قابلیت صدق (تطابق با واقعیت) و کذب (عدم تطابق با واقعیت) مهم است، نه این‌که حتماً صادق باشد یا حتماً کاذب باشد.

انواع جملات

<ul style="list-style-type: none"> تعریف جملات انشایی: خبری از عالم خارج نمی‌دهند، بلکه تمایلات، احساسات، خواسته‌ها و اموری از این دست را مطرح می‌کنند. انواع جملات انشایی: پرسشی (استفهامی) / امر و نهی / تعجب / آرزو / دعا ... 	جملات انشایی
<ul style="list-style-type: none"> جملاتی که دربارهٔ عالم خارج خبر می‌دهند و قابلیت صدق و کذب دارند. 	جملات خبری
<ul style="list-style-type: none"> چرا جملات انشایی در منطق بررسی نمی‌شوند؟ چون وظیفهٔ منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و جملات انشایی را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست. 	

تست مناسب‌ترین پاسخ برای این پرسش که «چرا جملات

(خارج ۱۴۰۰)

انشایی در منطق بررسی نمی‌شوند» کدام است؟

- (۱) با واقعیت مطابقت ندارند.
- (۲) خطای اندیشه شامل آن‌ها نمی‌شود.
- (۳) فقط از احساسات و تمایلات ما خبر می‌دهند.
- (۴) به شکل سؤال، امری یا عاطفی بیان می‌شوند.

پاسخ گزینه ۲ جملات انشایی قابلیت صدق و کذب ندارند و

به همین دلیل خطای اندیشه شامل آن‌ها نمی‌شود و به همین جهت منطق این جملات را بررسی نمی‌کند.

اقسام قضیه

۳۴

انقضیه حملی

- قضیه‌ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی حکم می‌شود.
- قضایای حملی، همان جملات خبری در ادبیات هستند.

ساختار قضیه حملی

درباره ساختار قضیه حملی

- ← موضوع (نهاد)، محمول (مسند) و رابطه (فعل ربطی)، اجزای اصلی قضیه حملی هستند و هیچ قضیه‌ای بدون این اجزا نیست. ← البته امکان دارد یکی از اجزا در ظاهر جمله حذف شده باشد، اما در معنای آن وجود دارد.
- ← رابطه (نسبت) ← اگر مثبت باشد = حکم به ثبوت = ایجابی (مانند: است)
- ← اگر منفی باشد = حکم به نفی = سلبی (مانند: نیست)

← قالب کلی قضیهٔ حملی وابسته به نسبت (کیفیت) قضیه است.

← موجه: الف ب است.

← سالبه: الف ب نیست.

← موضوع یعنی آن چه که دربارهٔ آن صحبت می‌کنیم.

← محمول یعنی آن چه بر موضوع حمل می‌شود.

← موضوع، لزوماً در ابتدا نمی‌آید. مفهوم جزئی هیچ‌گاه نمی‌تواند

← محمول، لزوماً بعد از موضوع محمول باشد؛ پس اگر در جمله‌ای ابتدا یک مفهوم کلی آمده بود و سپس یک مفهوم جزئی، یعنی جای موضوع و محمول نیست.

مفهوم جزئی، یعنی جای موضوع و محمول عوض شده.

است

بود

شد

گشت

گردید

← نسبت، همان افعال ربطی یا اسنادی است. ← افعال اسنادی

← اگر در جمله خبری کاملی، فعل غیراسنادی آمده بود، برای تعیین موضوع و محمول، باید آن را به فعل اسنادی تبدیل کرد.

← حسن هوش دارد. ← حسن دارای هوش است
موضوع محمول

← در منطق زمان افعال مهم نیست. ← او دیروز رفته بود. ← او رفته است.

← برای تشخیص سلبی یا ایجابی بودن قضایایی با فعل غیراسنادی، مثبت یا منفی بودن اصل فعل ملاک است. ← علی نمی‌رود ← سلبی است.

۲. قضیه شرطی

قضیه‌ای که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم شود.

← اگر تلاش کنی، موفق می‌شوی.

← اگر باران ببارد، زمین خیس می‌شود.

تست **محمول در قضیه «هر کس وسیله‌ای با خود آورده بود.»**

موضوع در قضیه «بی‌شک این سی‌مرغ آن سیمرغ بود.»، کدام‌اند؟ (سراسری ۹۸)

- ۱) آورنده وسیله با خود - بی‌شک
- ۲) وسیله‌ای با خود - این سی‌مرغ
- ۳) با خود آوردن - بی‌شک این سی‌مرغ
- ۴) آورنده وسیله با خود - این سی‌مرغ

پاسخ **گزینه ۴** «هر کس وسیله‌ای با خود آورده بود.»

← «هر کس آورنده وسیله با خود بود.»

موضوع   ممول   رابطه

- «بی‌شک این سی‌مرغ آن سیمرغ بود.»

← این سی‌مرغ بی‌شک آن سیمرغ بود.

موضوع (مفهومی)   ممول   رابطه

اقسام قضیه حملی

۳۵

القضیه شخصی

● تعریف قضیه شخصی: قضیه‌ای حملی که موضوع آن، یک مفهوم جزئی است.

● انواع قضایای شخصی ← تقسیم‌بندی براساس نسبت

قضیه شخصی سالبه }
قضیه شخصی موجه

۲. قضیه محصوره

● تعریف قضیه محصوره: قضیه‌ای حملی که موضوع آن، یک مفهوم کلی است.

● در قضایای محصوره، قیدی بر سر قضیه می‌آید که دامنه مصادیق موضوع را تعیین می‌کند که به آن «سور» می‌گویند.

● سور، بیانگر «کمیت قضیه» است که مشخص می‌کند چه تعداد از مصادیق موضوع، مورد نظر گوینده است.

● انواع سور کلی ← هر یا هیچ
جزئی ← بعضی

● انواع قضایای محصوره ← تقسیم‌بندی
بر اساس «سور» و «نسبت»
موجبه کلیه
موجبه جزئیه
سالبه کلیه
سالبه جزئیه

چند نکته مهم درباره قضایای حملی

۳۶

● چرا در قضایای شخصییه، سور نداریم؟ دقت کنید که سور، دامنه مصادیق موضوع را مشخص می‌کند و موضوع قضیه شخصییه، مفهوم جزئی است که دامنه مصادیق ندارد؛ چراکه تنها یک مصداق می‌تواند داشته باشد.

● معنای سور جزئی با مفهوم جزئی متفاوت است و با یکدیگر اشتراک لفظ دارند.

مفهوم جزئی (مفهوم کلی) ← مفهومی که قابلیت فرض بیش از یک مصداق ندارد.

● قضیه جزئیه، حتماً موضوعش یک مفهوم کلی است. ← قضیه جزئیه، یعنی قضیه محصوره دارای سور جزئی

● اگر محمول، عدد باشد (منظور این است که کل محمول، همان عدد باشد، نه این که عدد، بخشی از محمول باشد) قضیه، شخصییه است؛ چراکه مجموعه معینی را تعیین کرده‌ایم و دیگر سور یا تعیین دامنه مصادیق موضوع معنی ندارد.

← دانش آموزان این کلاس ۱۲ نفر هستند:

تعداد دانش آموزان این کلاس ۱۲ نفر است.

موضوع   محمول رابطه

● در بعضی از قضایای محصوره (به خصوص در مکالمات روزمره و قوانین)، سور مهمّل است. ← یعنی سور بیان نمی‌شود. (سور اهمال شده).

● سورهای غیراستاندارد:

اغلب ← بعضی   حتی یک نفر ← هیچ   اکثر ← بعضی

(خارج ۹۹)

تست کدام قضیه، شخصیه است؟

- (۱) شیری خرگوشی را درید.   (۲) شیر با شیر متفاوت است.
 (۳) شیر این جنگل قدرتمند است.   (۴) شیر برعکس ریش می‌شود.

پاسخ گزینه ۴

بررسی گزینه‌ها

- گزینه (۱):** شیر درنده خرگوش است. ← موضوع شیر جنگل است که یک مفهوم کلی است. ← قضیه محصوره
- گزینه (۲):** شیر با شیر متفاوت است. ← موضوع شیر جنگل یا شیر آب یا شیر خوردنی است که هر کدام باشد، یک مفهوم کلی محسوب می‌شود. ← قضیه محصوره
- گزینه (۳):** شیر این جنگل قدرتمند است. ← موضوع، شیر این جنگل است که یک مفهوم کلی است. ← قضیه محصوره
- گزینه (۴):** شیر برعکس ریش است. ← موضوع، لفظ «شیر» است که یک مفهوم جزئی است. ← قضیه شخصیه

(سراسری ۹۸)

تست کدام عبارت، قضیه شخصیه است؟

- (۱) دست‌هایت را بشوی.   (۲) از کار دست کشید.
 (۳) انسان عصر ما، تنها است.   (۴) شرب برای انسان مضر است.

پاسخ گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها

- گزینه (۱):** جمله امری است؛ پس جمله انشایی است و خبری نیست. ← گزینه (۱)، قضیه نیست.

گزینه (۲): از کار دست کشید. ← او دست‌کشنده از کار است.
 ← موضوع □ او ← ضمیر، مفهوم جزئی هستند. ← قضیه شخصی
 ← محمول: دست‌کشنده از کار
 گزینه (۳): انسانِ عصر ما تنها است. ← موضوع □ انسان عصر ما ← مفهوم کلی ← قضیه محصوره
 گزینه (۴): سُرَب برای انسان مضر است. ← سُرَب دارای ضرر برای انسان است. ← موضوع □ سُرَب ← مفهوم کلی ← قضیه محصوره

تست کدام عبارت دربارهٔ انواع قضایای حملی درست است؟

- ۱) قضیه‌ای که موضوع آن جزئی است، ممکن است قضیه‌ای جزئی باشد.
- ۲) موضوع قضیه شخصی می‌تواند یک مجموعه باشد، مانند: «دانش‌آموزان آمدند».
- ۳) «غاز برعکس زاغ است»، قضیه‌ای است که نمی‌تواند سور داشته باشد.
- ۴) قضیه کلیه ممکن است قضیه‌ای محصوره یا شخصی باشد.

پاسخ گزینه ۳ در قضیه «غاز برعکس زاغ است»، «لفظ غاز» موضوع قضیه است که مفهومی جزئی به حساب می‌آید، بنابراین قضیه شخصی خواهد بود. قضایای شخصی چون موضوعشان مفهوم جزئی است، نمی‌توانند سور بپذیرند.

پرسش‌های گزینیه‌ها

گزینه (۱): قضیه‌ای که موضوعش جزئی است، قضیه‌ای شخصی است و نمی‌تواند سور بپذیرد، بنابراین محال است قضیه جزئی یا کلیه باشد.
 گزینه (۲): قضیه «دانش‌آموزان آمدند»، موضوعش کلی است؛ بنابراین قضیه محصوره است نه شخصی.
 گزینه (۴): قضیه کلیه، یعنی قضیه محصوره‌ای که سور کلی دارد؛ در نتیجه قطعاً قضیه کلیه، قضیه‌ای شخصی نخواهد بود.

هدف کلی درس ← بررسی ابزارهای شناخت و تعیین قلمرو کاربرد آنها

حس

۱۰۲

• یکی از ابزارهای شناخت انسان است.

با کمک حواس پنج‌گانه

(بینایی، شنوایی، پشایی، لامسه، بویایی)

← با عالم طبیعت آشنا می‌شویم.

← بسیاری از موجودات و ویژگی‌های آنها را می‌شناسیم.

اعتبار شناخت حاصل از حس

• گاهی در شناخت حسی خطا رخ می‌دهد که آن خطا هم با حس تشخیص داده می‌شود.

• علی‌رغم امکان وجود خطا در شناخت حسی، اما ما بر پایه این شناخت:

← زندگی می‌کنیم.

← از اشیای طبیعی بهره می‌بریم.

← نیازهایمان را برطرف می‌سازیم. ← بارزترین نشانه اعتبار شناخت حسی

● یکی از نشانه‌های اعتبار شناخت حسی، توانایی حس در شناخت تفاوت‌ها و تمایزها است.

موجب می‌شود به کمک عقل خود از اشیای متفاوت، استفاده‌های مختلف کنیم.

🔍 دقت کنید که شناخت حسی، مستقیم از حس به دست می‌آید.
← **مثال** آسمان آبی است. (حس بینایی)

تست بارزترین نشانه اعتبار شناخت حسی، کدام است؟

(خارج ۱۴۰۰)

- عقل به کمک این شناخت، اسرار و رموز طبیعت را می‌شناسد.
- با استفاده از آن می‌توان خطاهای گوناگون حواس را تشخیص داد.
- انسان نیازهای جسمانی خود را براساس یافته‌های آن برطرف می‌کند.
- فقط با استفاده از این شناخت می‌توانیم تمایز و تفاوت چیزها را بفهمیم.

پاسخ **گزینه ۳** بارزترین نشانه اعتبار شناخت حسی این است

که ما بر پایه این شناخت زندگی می‌کنیم، از اشیای طبیعی بهره می‌بریم و نیازهایمان را برطرف می‌سازیم (نیازهای جسمانی خود را).

عقل

۱۰۳

- یکی از ابزارهای شناخت انسان است.
- با عقل، حقایق را درک می‌کنیم که از راه احساس قابل درک نیستند.
- دقت کنید که خود حقایق عقلی محسوس نیستند، اما می‌توانند امور محسوس را در بر بگیرند.

شناخت تجربی

- حاصل همکاری عقل با حس است.

● عقل با کمک حواس و تحلیل عقلانی یافته‌های حسی می‌تواند به بسیاری از رموز طبیعت پی ببرد و قوانین طبیعی را بشناسد.

● قواعد عقلی شناخت تجربی:

❶ پدیده‌ها خودبه‌خود پدید نمی‌آیند، بلکه هر پدیده‌ای نیازمند علت است. (اصل علیت)

❷ هر پدیده علتی ویژه دارد و از هر چیزی، هر چیزی پدید نمی‌آید. (اصل سنخیت)

❸ طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند. (نتیجه اصل سنخیت)

دانشمندان اثرگذار در علوم تجربی و علوم طبیعی

ارسطو

- ← شاگرد افلاطون بود.
- ← علاوه بر تبحر در فلسفه، یک دانشمند علوم طبیعی بود.
- ← از اولین دانشمندانی است که مبانی علوم تجربی را پایه‌گذاری کرد.

ابن سینا

- ← در توضیح و تبیین قواعد عقلی علوم طبیعی نقش بسزایی داشت.
- ← آثار او همواره مورد توجه فیلسوفان و دانشمندان علوم طبیعی بود.
- ← تلاش برای گسترش اندیشه‌های ارسطو درباره قانون علیت.
- ← نظر او درباره قانون علیت:
  - ← این قانون از تجربه و آزمایش به دست نمی‌آید.
  - ← این قانون پایه و اساس هر تجربه است.
  - ← این قانون یکی از قواعد اولیه تعقل است که انسان در شناخت هر پدیده‌ای از آن استفاده می‌کند.

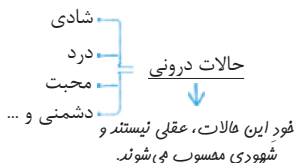
● دقت کنید که اشتباه در استدلال‌های عقلی هم وجود دارد } چه در محتوا (ماده) چه در قالب (صورت)

● فقط بدیهیات عقلی، خطا و اشتباه ندارد.

← **مثال** مثل اصل امتناع اجتماع نقیضین که بدیهی است.

۱۰۴ درون‌نگری با عقل

● نیروی عقل علاوه بر استفاده از حواس بیرونی، می‌تواند حالات درونی را شناسایی کند و درباره آن‌ها نظر دهد.

● انسان می‌تواند به کمک عقل خود علل پیدایش شادی و افسردگی را کشف کند و درباره آن‌ها توضیح دهد.

● تحلیل حالات درونی = درون‌نگری با عقل

۱۰۵ شناخت عقلی = عقل محض

● عقل قادر است بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال به حقایق برسد و دانش‌هایی را پایه‌گذاری کند.

● **عقل محض** شناخت عقلی بی‌واسطه نیست، بلکه واسطه آن تفکر و چینش استدلال است.

● دانش‌هایی که عقل با تفکر و چینش استدلال پایه‌گذاری می‌کند = شناخت عقلی

← **مثال** بسیاری از دانستنی‌های ریاضی

● فلسفه، دانشی مبتنی بر شناخت عقلی است.

- دانستنی‌های فلسفه
  - از طریق حواس و تجربه به دست نمی‌آید.
  - از طریق تعقل محض به دست می‌آید.

برای مثال؛ ذات و صفات *فداوند را که*
 نمی‌توان با حس و تجربه درک کرد، شناخت
 آن نیازمند قواعد شناخت عقلی است.

نتایج شناخت عقلی

- به دست آوردن یافته‌های سودمند دربارهٔ کل هستی که امکان درک تجربی آن هیچ‌گاه وجود ندارد.
- قراردادن این یافته‌های عقلانی به عنوان اساس سایر دانش‌ها
- استوارساختن پایه‌های زندگی براساس این یافته‌های عقلانی
- شناخت عقلی، همان کاربردهای عقلی نیست، بلکه بخشی از آن است.
- شناخت تجربی (عقل + حس)
- کاربردهای عقلی عبارت‌اند از
  - درون‌نگری
  - شناخت عقلی (عقل محض)

تست

- کدام عبارت دربارهٔ قوة عقل، درست است؟ (سراسری ۱۴۰۱)
- ۱) یافته‌های آن در ریاضیات به کار می‌رود یا در فلسفه.
  - ۲) همهٔ قوای شناختی را مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌دهد.
  - ۳) شناخت‌های آن اساس و پایهٔ هر نوع درک و آگاهی دیگری است.
  - ۴) دریافت‌های آن به امور غیرمحمسوس و ماورای طبیعت منحصر می‌شود.

پاسخ

گزینهٔ ۲ عقل قوای شناختی دیگر را مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌دهد، با تحلیل یافته‌های حسی، ما را به شناخت تجربی می‌رساند و با تحلیل حالات درونی نفس، مانند شادی، درد و ... (که نوعی شناخت شهودی محسوب می‌شوند) آن‌ها را شناسایی می‌کند و دربارهٔ آن‌ها نظر می‌دهد.

گزینه (۱): یافته‌های شناخت عقلی در ریاضیات و فلسفه به کار می‌رود، اما در سایر علوم هم به کار می‌رود.

گزینه (۳): شناخت‌های عقلی پایه و اساس سایر علوم است نه پایه هر نوع درک و آگاهی. (شهود، درکی بی‌واسطه است و شناخت عقلی پایه و اساس آن محسوب نمی‌شود).

گزینه (۴): حقایق عقلی هم می‌تواند امور محسوس و طبیعی را شامل شود و هم امور غیرمحسوس و غیرطبیعی را در بر می‌گیرد.

تست کدام توصیف درباره واقعیت‌هایی که توسط عقل

(خارج ۱۴۰۱)

فهمیده می‌شود، درست است؟

- ۱) فقط از راه تفکر و استدلال قابل دستیابی است.
- ۲) قلمرو کاربرد آن، منحصر به شناخت عقلی است.
- ۳) موجود مادی و محسوس، موضوع آن قرار نمی‌گیرد.
- ۴) اساس همه انواع دانش‌های بشری را تشکیل می‌دهد.

پاسخ **گزینه ۲** یافته‌های عقلانی، اساس سایر دانش‌های بشری است و ما زندگی خود را بر آن‌ها استوار می‌کنیم.

گزینه (۱): عقل با کمک حس به شناخت تجربی می‌رسد و عقل با تفکر و استدلال به شناخت عقلی می‌رسد.

گزینه (۲): قلمرو کاربرد حقایق عقلی، می‌تواند شناخت عقلی یا شناخت تجربی باشد.

گزینه (۳): حقایق عقلی هم می‌تواند امور محسوس و طبیعی را شامل شود و هم امور غیرمحسوس و غیرطبیعی را در بر گیرد.